

5.4.4 Ak dôjde k zamietnutiu návrhu európskeho legislatívneho aktu Komisie ako inštitúcie ktorá má právo iniciatívy a je strážkyňou zachovania všeobecného záujmu, mal by Európsky parlament a Rada vysvetliť občanom situáciu, či dokonca pred nimi obhájiť dôvody, pre ktoré nebol daný návrh prijatý.

5.5 Dôveryhodné a koherentné informácie

5.5.1 EHSV žiada, aby členské štáty organizovali ciele a trvalé informačné kampane o úspechoch európskej integrácie a jej prínosoch, aby zabezpečili „európsku občiansku výchovu“ už od základnej školy. Aby tieto informácie boli dôveryhodné a neboli považované za propagandu, musia vychádzať zo sietí občianskych organizácií, kde sa konkrétne prediskutuje obsah jednotlivých politík. Európska komisia zohráva podstatnú úlohu aj pri zabezpečovaní ucelenosti komunikačných opatrení v rámci celej Európy. V tejto súvislosti by Komisia mala viacej obhajovať politiky a mechanizmy EÚ a neuspokojovať sa s neutrálnym postojom.

Brusel 17. mája 2006

Predsedníčka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh rozhodnutia Rady o usmerneniach politík zamestnanosti členských štátov“

KOM(2006) 32, konečné znenie – 2006/0010 (CNS)

(2006/C 195/18)

Rada sa 10. februára 2006 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k horeuvedenej téme.

Odborná sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 3. mája 2006. Spravodajcom bol pán GREIF.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 427. plenárnom zasadnutí 17. a 18. mája 2006 (schôdza zo 17. mája 2006) 91 hlasmi za, pričom sa 1 člen hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Predloha rozhodnutia Komisie

1.1 Začiatkom roka 2006 Komisia predložila Rade návrh rozhodnutia o usmerneniach politík zamestnanosti členských štátov na rok 2006.

V ňom sa navrhuje, aby usmernenia 2005 – 2008 prijaté v roku 2005 zostali nezmenené a aby sa členským štátom odporučilo aj naďalej pokračovať v ich politikách trhu práce a zamestnanosti podľa stanovených priorit.

6. Podpora vytvoreniu nového paktu medzi Európou a jej občanmi

6.1 Podpisom a ratifikáciou európskych zmlúv sa všetky členské štáty dobrovoľne zapojili do integračného procesu, ktorý má svoje základy v stále užšom zväzku medzi európskymi národmi.

6.2 Obdobie reflexie má nielen umožniť nájsť východisko zo súčasnej inštitucionálnej patovej situácie ale tiež a hlavne musí byť využité na dosiahnutie nového konsenzu o účelnosti integrácie a realistikom ale ambicióznom politickom projekte poskytujúcom víziu Európy, ktorá svojim občanom prinesie nielen mier ale aj viac prosperity a demokracie. Dať európskemu projektu novú dôveryhodnosť a procesu rozšírenia novú legitimitu, to sú nevyhnutné podmienky na prekonanie krízy identity, ktorou dnes prechádza EÚ.

1.2 Týmto rozhodnutím Komisia sleduje nový cyklus správy a riadenia v rámci reformy Lisabonskej stratégie, podľa ktorého usmernenia politík zamestnanosti prijaté v integrovanom balíku spolu so všeobecnými usmerneniami hospodárskej politiky by sa mali v zásade každé tri roky úplne prehodnocovať.

1.3 Zároveň tým členské štáty v Rade upustili od možnosti v rokoch medzi tým uskutočňovať nevyhnutné zmeny.

Tomuto rozhodnutiu Komisie predchádzalo hodnotenie národných reformných programov členských štátov predložené na jeseň 2005 v jej výročnej správe o pokroku a v spoločnej správe o zamestnanosti.

2. Pripomienky výboru

2.1 EHSV už vo svojom stanovisku k schváleniu usmernení 2005 - 2008 ⁽¹⁾ tento nový integrovaný prístup ako aj viacročný cyklus privítal, pri tom však upozornil,

- že v niektorých bodoch badať nedostatočnú súdržnosť medzi všeobecnými usmerneniami hospodárskej politiky a usmerneniami politik zamestnanosti;
- že úspech závisí predovšetkým na tom, aby členské štáty brali svoje povinnosti vážne a aby dohodnuté priority premenili na vnútroštátnej úrovni na skutočnosť;
- že pri tom musí byť zabezpečené skutočné zapojenie parlamentov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti vo všetkých fázach koordinácie politik zamestnanosti.

2.2 Výbor ďalej pri vypracúvaní usmernení na obdobie rokov 2005 - 2008 uviedol, že sú potrebné úpravy najmä pri nasledujúcich prioritách:

- politické opatrenia na podporu začlenenia mladých na trh práce s cieľom sprostredkovať im predovšetkým prvé zamestnanie, ktoré poskytuje vyhliadky do budúcnosti;
- opatrenia pri prechode na hospodárstvo založené na vedomostiach najmä s ohľadom na zlepšenie kvality pracovných miest a zvyšovanie produktivity práce;
- otázky rovnosti pohlaví na trhu práce a v tejto súvislosti aj opatrenia na zlučiteľnosť povolania a rodiny;
- výzva, akou je starnutie obyvateľstva v produktívnom veku a
- potreba intenzívnejšieho boja proti diskriminácii na trhu práce z dôvodu veku, zmenenej pracovnej schopnosti alebo etnického pôvodu.

2.3 EHSV súhlasí s posudkom cambridgeského prieskumu „*Cambridge Review Report*“ o preskúmaní politik zamestnanosti jednotlivých štátov v príslušných odstavcoch národných akčných plánov na rok 2005, v ktorom sa na žiadosť Komisie dochádza k záveru, že práve pri týchto horizontálnych témach uvedených v bode 2.2 boli jednotlivé opatrenia menované, ale celkovo sa nimi mnohé členské štáty nie dosť naliehavo zaoberali.

Vzhľadom k nie príliš zlepšenej situácii na trhu práce v mnohých členských štátoch ako aj naďalej nedostatočnému uplatňovaniu v týchto oblastiach, považuje výbor za nutné, aby sa v každoročných odporúčaníach pre členské štáty na tieto body kládol zvláštny dôraz a prípadne sa uskutočnili potrebné úpravy vo viacročných usmerneniach.

⁽¹⁾ Stanovisko EHSV z 31.5.2005 na tému „Návrh rozhodnutia Rady o usmerneníach pre politik zamestnanosti členských štátov (na základe článku 128 Zmluvy o ES“, (Spravodajca: pán Malosse) Ú. v. EÚ C 286, 17.11.2005)

2.4 To platí najmä pre značnú absenciu jasných a záväzných cieľov politiky zamestnanosti a trhu práce na európskej úrovni.

- Oslabením explicitných a tiež kvantitatívne vyjadrených cieľov na referenčné hodnoty sa pri schválení usmernení 2005 - 2008 odstúpilo od doterajšieho prístupu v európskej stratégii zamestnanosti dávať členským štátom jasný rámec s jednoznačnými povinnosťami.
- Každý členský štát by si naopak mal po konzultácii s národným parlamentom a sociálnymi partnermi stanoviť vlastné ciele k uplatňovaniu usmernení na úrovni jednotlivých štátov v rámci národných reformných plánov, ktoré majú vypracovať.

2.5 Výbor už pred rokom upozorňoval na to, že to môže viesť k ďalšiemu oslabeniu záväznosti pri národnom uplatňovaní priorit dohodnutých na európskej úrovni, nakoľko opatrenia politiky zamestnanosti členských štátov už nemožno v takej istej miere ako predtým merať na konkrétnych a tiež kvantitatívne vyjadrených cieľoch.

Táto obava – pokiaľ ide o tendenčné odbúranie záväzných cieľových povinností – sa rok neskôr do veľkej miery potvrdzuje, ako ukazuje prvý prehľad časti o zamestnanosti národných reformných plánov predložených členskými štátmi. Ako už bolo z viacerých strán vyhodnotené, mnohé z národných reformných programov týkajúcich sa politiky zamestnanosti, ktorá rešpektuje práva a povinnosti zamestnancov, zaslaných Komisii nie sú obzvlášť ambiciózne:

- jednak sú – ako už v minulých rokoch – mnohokrát prezentované priebežné opatrenia, ktoré tak či tak boli na programe národných vlád,
- jednak v mnohých národných reformných plánoch chýbajú konkrétne informácie o tom kedy, ako, s akými zdrojmi a kým majú byť realizované.

Určitá miera flexibility pri uskutočňovaní usmernení je vzhľadom k existujúcim rozdielnym štruktúram a problémom v politike trhu práce v členských štátoch v zásade užitočná. Pokiaľ sú dané predpoklady menované v bode 2.4, malo by sa bezpodmienečne zabrániť oslabeniu cieľov oživenej Lisabonskej stratégie príliš malou konkretizáciou.

2.6 EHSV sa preto prihovára za prijatie účinných opatrení, aby boli v budúcnosti národné programy kvalitatívne vylepšené tak, že v nich bude obsiahnutá väčšia záväznosť, pokiaľ ide o časové plány, zodpovednosť a – pokiaľ možno – príslušnú finančnú základňu.

V národných reformných plánoch sú väčšinou iba národné ustanovenia k nadradeným lisabonským cieľom zamestnanosti (celková zamestnanosť, ženy, starší občania). EHSV sa prihovára za ďalšie konkrétne ciele, ako napr. v boji proti nezamestnanosti mladých, pri podporovaní rovnosti žien a mužov

a celoživotného vzdelávania, pokiaľ ide o podporu ľudí so zdravotným postihnutím⁽²⁾ ako aj pri rozširovaní zariadení starostlivosti o deti a zdrojov pre aktívnu politiku trhu práce. – Tu predložilo ambiciózne návrhy iba niekoľko štátov.

V tomto kontexte je potrebné sa vážne snažiť o opätovné uvedenie si európskych cieľov a ich stanovenie v usmerneniach.

2.7 EHSV upozornil aj na to, že dôležitým kľúčom k úspechu národných reformných plánov je čo najrozsiahlejšie zapojenie všetkých relevantných sociálnych aktérov – najmä sociálnych partnerov – do všetkých fáz procesu.

V tejto súvislosti výbor ľutuje, že pri vypracúvaní národných akčných plánov v mnohých prípadoch nedošlo k potrebnej konzultácii sociálnych partnerov a ku skutočnej diskusii s občianskou spoločnosťou. V neposlednom rade z dôvodu veľmi tesného časového harmonogramu pri vypracúvaní reformných plánov, ako bolo uvedené v cambridgeskom prieskume výboru pre zamestnanosť v analýze správ jednotlivých krajín.

Takéto zapojenie všetkých relevantných sociálnych aktérov predstavuje podľa názoru výboru predpoklad pre to, aby sa napr. pomocou politiky trhu práce zosúladiła flexibilita na pracovnom trhu s rozsiahlym zabezpečením pracovných pomerov.

Podľa názoru EHSV je nedostatočné zapojenie občianskej spoločnosti tiež jedným z dôvodov, prečo sa vo väčšine členských štátov vyvíjalo len malé úsilie o zapojenie piliera „sociálnej ochrany“.

2.8 V tejto súvislosti je potrebné tiež uviesť, že väčšina reformných plánov dostatočne nezohľadňuje nutnosť stanoviť okrem štrukturálnych reforiem na trhu práce aj opatrenia orientované na dopyt na stimulovanie hospodárskeho rastu a zamestnanosti. EHSV v tejto súvislosti v poslednom čase viackrát upozornil na to, že k tomu je potrebný zdravý makroekonomický kontext na európskej a vnútroštátnej úrovni.

Citeľné zlepšenie situácie v politike zamestnanosti sa dá v mnohých členských štátoch dosiahnuť iba pomocou trvalo udržateľného konjunkturálneho rozmachu. Musia byť vytvorené príslušné rámcové podmienky, ktoré podporujú tak externý ako aj interný dopyt, aby bolo možné plne využiť potenciál rastu a plnej zamestnanosti. Len málo členských štátov

vo svojich reformných programoch kladie v tomto zmysle dostatočný dôraz na hospodársku stimuláciu.

2.9 EHSV okrem toho už viackrát uviedol, že úsilie v súvislosti s politikou zamestnanosti nemôže byť na vnútroštátnej a európskej úrovni úspešné bez príslušných finančných prostriedkov. Príslušné priority preto musia byť pri plánovaní rozpočtov zohľadnené. Aj tu *cambridgeský prieskum* u väčšiny členských štátov konštatuje rozdiely medzi návrhmi k iniciatívam v oblasti trhu práce a nedostatočným rozpočtovým krytím.

V členských štátoch by tak napríklad mali byť zvýšené rozpočtové možnosti pre príslušné investície do infraštruktúry. Národné reformné programy by mali byť podľa možnosti koncipované tak, aby tvorili celoeurópsky koordinovaný program na oživenie konjunktúry. Dôležitým východiskovým bodom sú v tomto aj verejné investície. V tejto súvislosti by sa malo plánované významné krátenie finančných prostriedkov pre projekty TEN v budúcom rozpočte EÚ pomocou prerozdelenia zrušiť.

EHSV žiada, aby sa tieto a aj ostatné obmedzenia brzdiace hospodársky rast a zamestnanosť zohľadnili pri konkrétnom vypracúvaní finančného výhľadu na obdobie rokov 2007 – 2013.

3. Následné opatrenia

3.1 EHSV vyzýva k tomu, aby pre zásadu participatívnej demokracie bol v rámci uplatňovania národných reformných plánov v členských štátoch, ale aj pri prerokúvaní usmernení politik zamestnanosti v nasledujúcich rokoch vyhradený príslušný priestor. Naliehavo potrebný pokrok v rámci piliera politiky zamestnanosti v Lisabonskom procese bude od toho podstatne závisieť.

3.2 EHSV v tejto súvislosti opakuje svoju ponuku, že môže spolu s národnými hospodárskymi a sociálnymi radami a podobnými inštitúciami v budúcnosti prevziať aktívnu úlohu predovšetkým pokiaľ ide o sledovanie účinného uplatňovania usmernení členskými štátmi.

3.3 Pokiaľ ide o potrebné úpravy usmernení v nasledujúcich rokoch, výbor má v úmysle vyjadriť sa na túto tému v osobitnom stanovisku.

V Bruseli 17. mája 2006

Predsedníčka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND

(2) Stanovisko EHSV z 20.4.2006 na tému „Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Situácia ľudí so zdravotným postihnutím v rozšírenej Európskej únii: Európsky akčný plán 2006 – 2007“ (spravodajkyňa: pani Greif).